

El Palau Vilana-Perles, testimoni de la causa austriacista

La residència d'un dels personatges més importants i alhora desconeguts de la Guerra de Successió en ple cor de Barcelona

Palau Vilana Perlas | Adrià Costa

Cada Diada, en especial en els actes que tradicionalment se celebren a l'entorn del Parc de la Ciutadella i al barri de La Ribera (les zones més afectades pels combats de la Guerra de Successió) sembla que la història de Barcelona en aquella època convulsa torni a voleiar pels carrers.

Amb la tasca ingent d'esforç divulgador que es va fer durant el tricentenari, es va aconseguir que bona part de la població, incloent-hi la no familiaritzada amb la temàtica històrica, s'aproximés a una de les parts més cruentes del nostre passat.

Fora de la zona geogràficament més marcada pels combats, hi ha un edifici que sovint passa desapercebut però que té una importància històrica cabdal, tant pel que fa al conflicte a nivell local i nacional, com també a nivell internacional. Estem parlant de l'antic palau de Vilana-Perles, situat al carrer del Regomir número 13.

Aquest edifici fou la residència de Ramon Frederic de Vilana-Perles i Camarassa. Marquès de Rialb, capità de la Coronela i Ciutadà Honrat de Barcelona. Notari d'ofici, com molts els seus avantpassats, provenia d'una família benestant i va ser un dels primers homes que va qüestionar la validesa del testament de Carles II d'Àustria que donava la corona a Felip d'Anjou.

Des dels primers moments del plet successori va mostrar-se contrari a la casa de Borbó, i en ser la seva correspondència pro-austriacista interceptada va ser empresonat al Castell de Montjuïc i sentenciat a pena de mort per delictes de traïció. El mateix els va passar a posteriors companys d'armes com l'historiador i negociant Narcís Feliu de la Peña.

Va poder ser alliberat després de l'atac austriacista al castell de Montjuïc de 1705 encapçalat per un altre vell amic seu, Jordi de Hessen -Darmstadt, que va morir després que una bala li travessés l'artèria femoral en plena batalla.

Pati interior del Palau Vilana Perles Foto: Adrià Costa

Pocs dies després que Barcelona es lliurés a la causa austriacista, les credencials i capacitats intel·lectuals i el compromís de Vilana-Perles amb la causa antiborbònica van convertir-lo en un dels homes més pròxims al nou Rei.

Vilana-Perles era un home d'alta cultura. especialista en dret civil i canònic i, com a mínim, hexalíngüe (dominava el català, el castellà, francès, anglès, alemany i llatí segons sabem fins ara).

Carles III d'Àustria va acabar nomenant-lo Protonotari de la Corona d'Aragó, títol de més importància després del del propi monarca, i va ser present en el jurament de les constitucions catalanes, valencianes i aragoneses.

Vilana-Perles va ser també home de primera confiança de la que seria la Reina Elisabet Cristina. Va ser ell mateix qui va esperonar les gestions per la compra i enderroc d'uns edificis a Mataró on es bastiria la residència de la Reina. En la inauguració es va cantar per primera vegada l'òpera *Il pú bel nome* del compositor italià Antonio Caldara.

El 1709 Vilana Perles va ser ennoblit amb el títol de Marquès de Rialb i per tenir una residència a l'alçada del seu nou estatus social, va decidir ampliar i reformar la seva residència familiar.

Així el Palau Vilana-Perles va ampliar les seves dependències i la seva façana es va redreçar amb un estil barroc imponent. La portalada es va decorar amb uns elements de forma circular com a al·legoria de les 'perles' del seu cognom. El palau estava dotat d'una important biblioteca de més de 500 volums.

Però les coses, com ja sabem, no van anar del tot bé a la causa austríaca i el 1713 Ramon Frederic de Vilana-Perles va marxar de Barcelona acompanyant a la Reina, aleshores ja Emperadriu d'Àustria, a l'exili. Una part del seguici reial es quedà a Itàlia però la pròpia Emperadriu va insistir que el personatge que ens ocupa fos traslladat a Viena amb ella i l'Emperador Carles.

Palau Vilana Perles Foto: Adrià Costa

Un cop allà va ser anomenat Secretari del Despatx Universal per Afers d'Espanya i posteriorment d'Itàlia i controlava el *Bolsillo Secreto* (fons reservats) i bona part de l'administració imperial.

Amb tot però, en caure Barcelona en mans borbòniques, al majestuós palau de cultura de Vilana-Perles va ser ocupat per José Patiño, Intendent de Catalunya i President de la Junta de Justícia del Principat sota les ordres de Felip V.

Ramon Frederic de Vilana-Perles mai va abandonar la causa catalana, va ser partidari de la resistència a ultrança i va ajudar a fugir diversos exiliats. Va moure diversos fils diplomàtics per revertir la situació del Principat després de perdre la guerra i va propiciar el projecte de crear una 'Nova Barcelona' als territoris balcànics poblada per exiliats austríacs.

Ell però, va tenir sort i la seva ment prodigiosa i el seu bon posicionament social heretat el van portar a una proximitat i admiració per part d'uns dels governants més poderosos de l'Europa d'aquells temps.

Altres del seu propi bàndol, la majoria de fet, no van tenir la mateixa sort: perderen bona part de la família i visqueren autèntiques penúries i humiliacions.

Però si passeu encara avui per davant del número 13 del carrer del Regomir, encara podreu apreciar l'esplendorosa portalada barroca ?perlada? i conèixer part de la història que van viure aquelles parets.